

ZAKON O NACIONALNOM PARKU "UNA"

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Zakonom osniva se Nacionalni park "Una", uređuju se pitanja zaštite, unapređenja i korišćenja Nacionalnog parka "Una" (u daljem tekstu Nacionalni park), upravljanja Nacionalnim parkom, te propisuju prekršaji i određuju upravne mjere za nepoštivanje odredaba ovoga zakona.

Članak 2.

Prirodne vrijednosti u području Nacionalnog parka su prirodne vrijednosti od federalnog značaja.

Prirodne vrijednosti u području Nacionalnog parka se zaštićuju provedbenim propisima sukladno Zakonu o zaštiti prirode („Službene novine Federacije BiH”, broj 33/03) (u daljem tekstu: Zakon).

Područja koja su značajna za očuvanje kulturne baštine u području Nacionalnog parka se zaštićuju sukladno Zakonu i propisima o zaštiti kulturne baštine.

II. PODRUČJE NACIONALNOG PARKA

Članak 3.

U Nacionalnom parku uspostavlja se:

- a) područje stroge i usmjerene zaštite,
- b) područje usmjerenog razvoja koji uključuje područje u granicama Nacionalnog parka koje nije obuhvaćeno zonom stroge i usmjerene zaštite.

Područje stroge i usmjerene zaštite je namijenjeno postizanju ciljeva zaštite prirodnih vrijednosti, zaštiti i očuvanju prirodnog razvoja ekosistema i prirodnih procesa bez uplitanja čovjeka, zatim za očuvanje ne promijenjenih prirodnih područja, biodiverziteta, staništa biljnih i životinjskih vrsta, za omogućavanje posjećivanja i rekreacije i za odgojno-obrazovne i znanstvene djelatnosti u opsegu i na način koji ima najmanji utjecaj na prirodu.

Područje usmjerenog razvoja je pored očuvanja prirode, kulturnih osobitosti i poljodjelskog pejzaža tradicionalne obrade tla, namijenjen s regionalnim specifičnostima usklađenom razvoju djelatnosti stanovništva u Nacionalnom parku, posebice na području poljoprivrede i proizvodnje hrane, šumarstva, domaćih obrta i turizma.

Na dijelovima područja stroge i usmjerene zaštite utvrđuju se zone:

- zona A (tu se omogućuje poljoprivreda i šumarstvo)
- zona B (tu se omogućuje ribolov, uzgoj ribe i rafting).

Zone su područja u kojima je, radi zaštite tradicionalnih načina korištenja prostora sukladno odredbama ovog zakona, uspostavljen posebni režim zaštite temeljem kojeg se dopušta jači utjecaj čovjeka u prirodu radi obavljanja djelatnosti poljoprivrede, šumarstva, lova i ribolova, te rekreacije, koje nisu u suprotnosti s namjenom područja stroge i usmjerene zaštite Nacionalnog parka.

Članak 4.

Nacionalni park "Una" obuhvaća područje kanjanskog dijela gornjeg toka rijeke Une uzvodno od Lohova, zatim područje kanjanskog dijela donjeg toka rijeke Unac od njenog ušća u Unu uzvodno od Drvarskog polja, te međuprostor između Une i Unca. Cijelo područje Nacionalnog parka potpada pod Općinu Bihać u ukupnoj površini od 19.800 ha.

Granica Nacionalnog parka Una počinje na istoku na ulazu Unca u kanjon - kota 453, prolazi korito Unca, penje se do ruba kanjona i ide sjevero-istočnim rubom kanjona do kote 658, nastavlja se rubom ispod kote 757, prolazi iznad sela Luke do kote 697 kod Ljutića, dalje rubom kanjona do Pogledala iznad Martin Broda te iznad ušća Unca u Unu, nastavlja grebenom kanjona na sjever preko kote 564, kote 540, kote 539, kote 533, vrha Tuk na koti 518, kote 359 iznad mjesta Gečet, prolazi sjeverno oko Gečetske glave prema Čojluku, dalje putem R408b zapadno do velike krivine iznad Une, te dalje sjeverno uz put oko kote 358 do ceste Gorjevac - Kulen Vakuf i dalje uz istočnu stranu ceste, te zapadno od otvorenog kopa gipsa do mjesta Pađeni, gdje granica prelazi cestu i dalje obilazi zapadnim rubom doline naselja Pađeni, Orašac i Ćukovi, te prelazi cestu i dalje ide uz njen istočni rub do mjesta Dubovsko, nastavlja uz sjeverni rub lokalne ceste do kote 615 gdje se spaja s magistralnom cestom Bihać-Petrovac i ide dalje njezinim sjevernim rubom do kote 500 kod naselja Žežnice, zatim dalje do prve velike krivine na magistralnoj cesti iznad kote 472 gdje prelazi cestu i spušta se prema mjestu Podastrana, te dalje sjevernom stranom lokalnog puta preko kote 334 i kote 346 prema rijeci Uni koju prelazi oko 250 m nizvodno od "Dvoslapa" gdje prelazi preko magistralne ceste Ripač-D. Lapac i nastavlja istočnim rubom ceste do državnog graničnog prelaza Užljebić, te dalje po granici s Republikom Hrvatskom prema jugu po rijeci Uni preko Štrbačkog buka do južnog kraja kanjona Une kod kote 448, gdje se odvaja zajedno s državnom granicom od rijeke Une prema koti 406 te dalje po trasi državne granice oko područja Kalata te se vraća na prugu Bihać-Knin sjeverno od Selišta i dalje prati trasu državne granice s RH do željezničkog mosta na Uni uzvodno od Martin Broda i dalje rijekom Unom do ušća Krke te dalje trasom državne granice po koritu rijeke Krke do njenog izvora gdje se odvaja od trase državne granice i penje sjeverno do ruba kanjona vodotoka Potok, pa preko kote 566 nastavlja do puta na zapadnoj strani naselja Kožlovac, te dalje južnom stranom lokalnog puta do kote 760 kod naselja Grbić, preko kote 1061, te željezničke stanice Hrnjadi, dalje uz južnu stranu stare pruge do krivine iznad mjesta Hrnjadi gdje se odvaja prema koti 815, dalje ide donjim rubom padine oko kote 655 do kanjona Unca te dalje rubom kanjona istočno od naselja Trešnjik do lokaliteta Berek i kote 453.

Područje stroge i usmjerne zaštite Nacionalnog parka Una obuhvaća slijedeća područja unutar granica parka:

Sjeverno područje određeno je granicama nacionalnog parka koje se nalaze sjevero-zapadno od granice koja ide zapadno od mjesta Ćukovi podnožjem vrha Ljutoč prema zapadu, obilazi kotu 661, preko kote 440, te dalje cestom preko kote 353, podnožjem oko kote 535,4 prema Štrbačkom buku i dolazi na rijeku Unu 150 metara uzvodno od Štrbačkog Buka;

Južno područje obuhvaćeno je granicama nacionalnog parka koje se nalaze jugo-istočno od granice koja ide zapadno od kote 673 na kraju kanjona kod Pogledala, dalje na zapad prema koti 515, te na jug do ceste Kulen Vakuf - Martin Brod, te dalje na zapad preko ušća Unca u Unu do kote 319 i zatim na jug do rijeke Une, dalje 100 metara jugo-zapadno i onda prema željezničkoj stanici Martin Brod, te se vraća prema rijeci Uni i oko 100 metara prije Une skreće na jug prema Martin Brodu, pa dalje na istok preko rijeke Une, kote 333, te na Unac, oko ribogojilišta i Manastira Rmanj podnožjem brda Čelije do ceste u Martin Brodu i krivinom ceste gdje se odvaja i 100 metara od ceste ide do odvojaka za željezničku stanicu.

Na određenim dijelovima područja stroge i usmjerene zaštite utvrdit će se zone A i zone B (više zona), temeljem Prostornog plana područja posebnih obilježja koji će se za Nacionalni park izraditi po posebnom propisu (u daljem tekstu Prostorni plan PPO).

Detaljnije granice između navedenih kota utvrdit će Vlada Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu Vlada).

Članak 5.

Granice Nacionalnog parka i područja režima stroge zaštite iz čl. 4 st.2 i 3 prikazane su na državnoj topografskoj karti u mjerilu 1:25 000, koja je sastavni dio ovog zakona.

Granice područja iz st. 1. ovog čl. detaljno se prikazuju na digitalnom katastarskom planu.

Državna topografska karta i digitalni katastarski plan iz st.2. ovog čl. u izvornom se obliku pohranjuju u Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine (dalje u tekstu: Parlament FBiH) i Federalnom ministarstvu okoliša i turizma, a duplikati pri Kantonalnom ministarstvu prostornog uređenja, obnove, razvitka i zaštite okoline i Službi za urbanizam u Općini Bihać, te pri Javnom poduzeću koje upravlja Nacionalnim parkom.

III. ZAŠTITA I RAZVOJ

1. Režimi zaštite

Članak 6.

U području Nacionalnog parka nisu dopušteni zahvati i obavljanje djelatnosti u opsegu i na način koji bi mogao ugroziti ciljeve osnivanja Nacionalnog parka ili nepovoljno utjecati na prirodne vrijednosti u takvoj mjeri da bi se značajno promijenile one karakteristike koje su značajne za njihovo očuvanje, biološku raznolikost i pejzažnu vrijednost.

Posebno je u području Nacionalnog parka zabranjeno:

- 1) oštećivati ili iz prirode uzimati primjerke ugroženih divljih vrsta, osim u svrhu znanstvenih istraživanja;
- 2) unositi neautohtone vrste šumskog drveća i grmlja osim za potrebe saniranja erozija ili započetog ozelenjavanja zemljišta;
- 3) unositi u vodotoke neautohtone vrste riba i druge neautohtone životinjske vrste;
- 4) namjerno puštati genetski modificirane organizme u okoliš;
- 5) loviti zaštićene, rijetke i ugrožene vrste divljači;
- 6) uzimati iz prirode životinje koje nisu određene kao divljač ili ribe, osim u svrhu znanstvenih istraživanja i izvođenja uvjeta zaštite životinjskih vrsta sukladno s propisima iz područja zaštite prirode;
- 7) pošumljavati poljoprivredna zemljišta, osim ako to nalažu mjere za zaštitu od erozije ili klizišta;
- 8) isušivati ili zatrpavati vlažna staništa;
- 9) ograđivati zemljišta, osim za potrebe u poljoprivredi, šumarstvu, upravljanju vodama, izvođenju znanstvenih istraživanja, zaštiti prirodnih vrijednosti, te objekata kulturne baštine ili kulturnih spomenika u naseljenim područjima;
- 10) koristiti agrokemijska sredstva za uništavanje raslinja i životinja (herbicidi i insekticidi) izvan obradivih površina;
- 11) koristiti sredstva za zaštitu bilja izvan obradivih površina;
- 12) graditi nove individualne objekte za odmor ili za turistički smještaj, dograđivati postojeće objekte ili u turističke svrhe mijenjati namjenu postojećih objekata, osim u naseljenim područjima Orašca, Kulen Vakufa, Martin Broda i lokalitetima koji budu za te namjene određeni

Nacionalni park Una

Prostornim planom područja posebnih obilježja, u čiju granicu obuhvata ulazi cjelokupna površina Nacionalnog parka, i Planom upravljanja Nacionalnim parkom;

- 13) mijenjati namjenu postojećih gospodarskih objekata za potrebe turističkog smještaja;
- 14) graditi nove i/ili dograđivati postojeće objekte za turistički smještaj, osim dogradnje postojećih objekata ako to zahtijevaju propisi za obavljanje ugostiteljske djelatnosti, te gradnje objekata za njihovu okolišnu sanaciju (kanalizacija, pročištači otpadnih voda i dr.);
- 15) graditi nove hotele, motele, hotelska i apartmanska naselja, osim u naseljenim područjima koja budu za te namjene određena Prostornim planom PPO;
- 16) graditi proizvodne objekte osim objekata određenih Prostornim planom PPO i Planom upravljanja za Nacionalni park;
- 17) rekreacijske djelatnosti na vodotocima, osim na za to određenim područjima i pod uvjetima određenim u Planu upravljanja;
- 18) gospodarenje šumama u komercijalne svrhe;
- 19) graditi nove objekte i infrastrukturu za opskrbu s energijom, osim za opskrbu s energijom iz obnovljivih izvora (energija sunca, energija iz biomase, geotermalna energija, hidrotermalna energija, energija vodotoka) za potrebe stanovništva i djelatnosti u području parka;
- 20) graditi odlagališta otpada i odlagati otpad izvan za to određenih i uređenih mjesta za skupljanje otpada;
- 21) graditi vodne akumulacije;
- 22) graditi nove vojne objekte;
- 23) graditi nove uzletno-sletne staze;
- 24) uzlijetati i pristajati s letjelicama, zmajevima, balonima ili padobranima izvan za to određenih područja;
- 25) izvoditi zahvate kojima bi se mijenjao vodni režim, oblik korita ili bilo na koji drugi način utjecalo na prirodne odnose vodotoka i priobalnih zemljišta, osim ako to zahtijevaju potrebe za zaštitom obala od erozije, potrebe za opskrbom s pitkom vodom, potrebe za zahvate za zaštitu voda ili uvjeti za zaštitu protiv štetnog djelovanja voda;
- 26) odvoziti šljunak, pijesak i kamenje iz vodotoka i vodnih i priobalnih zemljišta, osim u opsegu i količini određenoj u planu upravljanja vodnim slivom ili njegovih dijelova, ili ako su takvi zahvati nužni za uređenje vodnog režima;
- 27) iskorištavati mineralne sirovine;
- 28) izvan naseljenih područja postavljati table, natpise i druge objekte za slikovno ili zvučno obavještavanje i oglašavanje, ako postavljanje nije uređeno propisima o javnim i šumskim cestama, osim tabli za označavanje turističkih i planinskih putova, te putova i staza koje su postavljene od javne ustanove za upravljanje područjem Nacionalnog parka;
- 29) usmjereno osvjetljivati prirodne vrijednosti, upotrebljavati osvjetljene reklamne panoe, svjetlosne snopove svih vrsta i oblika, mirujuće ili vrteće, usmjerene prema nebu ili prema površinama od kojih se mogu reflektirati prema nebu, osim usmjerenog osvjetljavanja objekata kulturno-povjesne baštine i manjih svijetlećih reklama površine do 1 m² u naseljenim mjestima;
- 30) koristiti prometnice za tranzitni promet opasnim tvarima;
- 31) parkirati motorna vozila i/ili kamp-prikolice izvan za to određenih mjesta;
- 32) postavljati šatore izvan za to određenih mjesta;
- 33) paliti vatru izvan određenih i uređenih mjesta, osim nadziranog za stanovništvo u Nacionalnom parku pri obavljanju poljoprivredne djelatnosti ili paljenja drvnih otpadaka na otvorenim prostorima radi održavanja i zaštite šuma;
- 34) puštanje pasa s povodca izvan naseljenih područja, osim pri nadzoru ili pri korištenju pasa od strane policije, vojske i spasilačke službe.

U području Nacionalnog parka zabranjeni su, također, zahvati i djelatnosti za koje je u postupku izrade dokumenata prostornog uređenja, planova korištenja prirodnih dobara ili pri izdavanju konkretnih upravnih akata utvrđeno da bi mogli, ugroziti ciljeve osnivanja Nacionalnog parka, te da bi nepovoljno utjecali na prirodne vrijednosti u takvoj mjeri da bi se bitno promijenile karakteristike koje su značajne za njihovo očuvanje, biološku i pejzažnu raznolikost, te bitno ugrozili njegove ekološke, biološke i pejzažne vrijednosti.

Štetnost zahvata i djelatnosti iz st. 3. ovog čl. utvrđuju se u postupku procjene utjecaja na okoliš i drugih postupaka koji se vode sukladno Zakonu o zaštiti okoliša "Službene novine Federacije BiH", broj:33/03) i Zakonu o zaštiti prirode.

Članak 7.

U području režima stroge i usmjerene zaštite pored zabrana iz čl. 6. ovog Zakona zabranjeno je:

- 1) graditi nove objekte osim objekata gospodarske javne infrastrukture s područja komunalnog gospodarstva, elektro-napajanja, telekomunikacija i upravljanja vodama;
- 2) mijenjati namjenu postojećih objekata;
- 3) graditi zamjenske objekte osim onih namijenjenih isključivo obavljanju poljoprivredne djelatnosti sukladno propisima koji uređuju obavljanje poljoprivredne djelatnosti.

U području režima stroge i usmjerene zaštite dopuštena je rekonstrukcija postojećih objekata u okviru postojećih dimenzija (gabarita) i obilježja graditeljskog nasljeđa.

Izuzetno od odredaba stava 2. i 3. ovog čl., u području režima stroge i usmjerene zaštite dopuštene su gradnje, rekonstrukcije i zamjenske gradnje objekata na poplavnim i erozijskim područjima (klizištima) koji su nužni radi neposredne opasnosti od prirodnih i drugih nesreća ili radi sprečavanja ili smanjenja njihovih posljedica, kao i objekti za zaštitu, spašavanje i pomoć pri prirodnim i drugim nepogodama i nesrećama.

Članak 8.

U području režima stroge i usmjerene zaštite pored zabrana iz članaka 6. i 7. ovog Zakona, također, je zabranjeno:

- 1) izvođenje melioracijskih radova, osim sječe stabala i grmlja pri redovitom održavanju i uređivanju pašnjaka i putova na za to određenim područjima za potrebe ispaše domaćih životinja, te za uređenje postojeće mreže putova;
- 2) mijenjanje oblika i sastava površina osim u slučajevima dopuštenim ovim Zakonom;
- 3) uzimanje iz prirode minerala i fosila, osim u svrhe znanstvenih istraživanja i edukacije;
- 4) uzimanje iz prirode vrsta samoniklog bilja, osim u svrhe znanstvenih istraživanja;
- 5) napasanje stoke izvan za to određenih područja;
- 6) priređivanje javnih skupova i priredbi, osim priređivanja tradicionalnih javnih skupova i priredbi;
- 7) izvođenje vojnih vježbi, osim iznimno za specijalističko osposobljavanje i u obimu, na lokacijama i pod uvjetima određenim u Planu upravljanja;
- 8) letenje motornim letjelicama, osim letenja u međunarodnom zračnom prometu;
- 9) lov divjači;
- 10) lov ribe;
- 11) kupanje, kajakaštvo, rafting i druge rekreacijske djelatnosti na vodotocima;
- 12) čišćenje i pranje vozila, te ispuštanje ulja i sl.,
- 13) vožnja biciklima izvan na za to određenim putovima i biciklističkim stazama; gradnja novih putova, osim iznimno na način i pod uvjetima kako je to određeno Planom upravljanja;

Za uzimanje minerala ili fosila iz prirode u području režima stroge i usmjerene zaštite potrebno je pribaviti suglasnost javne ustanove za upravljanje područjem Nacionalnog parka.

Za sprečavanje širenja zaraznih bolesti i provođenje mjera upravljanja vezanih za populacije pojedinih životinjskih vrsta na granici područja režima stroge i usmjerene zaštite utvrđuju se tampon zone.

Obuhvat i upravljačke mjere za pojedinu tampon zonu određuju se i usklađuju prema Planu upravljanja u godišnjim planovima lovno-uzgojnih aktivnosti izvedenih iz lovno-gospodarskih osnova za lovišta u području Nacionalnog parka.

Izuzetno od odredbe točke 8. st. 1. ovog čl. dozvoljeno je letenje s letjelicama na motorni pogon nad područjem režima stroge i usmjerene zaštite za potrebe zaštite, spašavanja i pomoći prilikom prirodnih i drugih nesreća, za potrebe održavanja Nacionalnog parka i infrastrukture u Nacionalnom parku, te eventualne opskrbe posebnih objekata sukladno s Planom upravljanja, te za potrebe meteorološke službe, za potrebe geodetskih mjerenja, te za potrebe filmskog snimanja u reklamne svrhe.

Za letenje nad područjem stroge i usmjerene zaštite radi geodetskog i filmskog snimanja potrebno je pribaviti suglasnost javnog poduzeća.

Članak 9.

Izuzetno od odredbi članaka 6, 7. i 8. ovog Zakona u određenim zonama, koje će biti posebno utvrđene u Prostornom planu PPO, dozvoljeno je:

- 1) uređivanje poljoprivrednih površina i uređenje pristupnih putova do tih površina radi obavljanja poljoprivredne djelatnosti;
- 2) upravljanje šumskim površinama sukladno šumsko-gospodarskom osnovom ili programom za gospodarenje privatnim šumama.

Izuzetno od odredbi članaka 6, 7 i 8 ovog Zakona u zonama koje će biti posebno utvrđene Prostornim planom PPO i Planom upravljanja Nacionalnim parkom dozvoljeno je:

- 1) lov ribe;
- 2) rekonstrukcija ili zamjenska gradnja postojećih objekata za uzgoj ribe, kao i postavljanje pripadajuće opreme;
- 3) rekreacijske aktivnosti na vodi;
- 4) gradnja pristaništa sukladno propisima o sigurnosti riječne plovidbe;
- 5) gradnja biciklističkih i pješačkih staza;
- 6) gradnja objekata i postavljanje opreme koja je obavezna sukladno propisima o sigurnosti na javnim kupalištima
- 7) priređivanje sportskih i tradicionalnih priredbi na vodotocima.

Članak 10.

Federalni, kantonalni ili općinski organi nadležni za sigurnost federalnih ili općinskih cesta i prometa na njima, mogu po dobivenom mišljenju javnog poduzeća, uspostaviti posebni režim na prometnicama unutar Nacionalnog parka na način da bez obzira na propise o javnim cestama i propise o sigurnosti cestovnog prometa, ograniče korištenje federalnih ili općinskih cesta za pojedine kategorije ili za sva vozila, osim za ona koje koriste:

- 1) vlasnici ili korisnici zemljišta u Nacionalnom parku za pristup do svojih zemljišta;
- 2) stanovništvo sa stalnim ili povremenim prebivalištem u Nacionalnom parku te njihovi gosti za pristup do njihovih prebivališta;
- 3) turisti koji koriste smještajne objekte u Nacionalnom parku za pristup objektima u kojima su smješteni ili u kojima su nastanjeni;

- 4) službe pri obavljanju upravnih poslova ili izvršavanju naloga javnog poduzeća, policija, vatrogasci, vojska, spasilačke službe, zdravstvene i veterinarske službe te pravne i fizičke osobe koje obavljaju prijevoz putnika u cestovnom prometu ili obavljaju prijevoz roba i usluga vezane za dopuštene djelatnosti u Nacionalnom parku.

3. Razvojne smjernice

Članak 11.

Razvojne smjernice u Nacionalnom parku odnose se na uvjete vezane za projekte i investicije u Nacionalnom parku koje nisu u suprotnosti s ciljevima proglašavanja Nacionalnog parka i koje omogućuju razvojne mogućnosti lokalnom stanovništvu, prvenstveno u turizmu, poljoprivredi i proizvodnji hrane.

Razvojnim smjernicama se potiče održivi razvoj prilagođen karakteristikama i prirodnim vrijednostima Nacionalnog parka koji se podržava kroz:

- 1) poticanje prirodnim vrijednostima i kulturnoj baštini prikladnih oblika turizma i rekreacije;
- 2) poticanje razvoja ruralnog prostora, poboljšanje infrastrukture seoskih gospodarstava s uređenjem prostora i obnovom sela;
- 3) poticanje dopunskih djelatnosti u poljoprivredi koje su povezane s ekološkom poljoprivrednom proizvodnjom i uzgojem autohtonih pasmina domaćih životinja i njihovih proizvoda s ekološkom markicom i geografskim porijeklom;
- 4) poboljšanjem komunalne infrastrukture;
- 5) omogućavanje obrtničkih djelatnosti s naglaskom na stare obrte;
- 6) zaštitom kulturne baštine;
- 7) korištenje okolišu prihvatljivih (neškodljivih) tehnologija pri prijevozu unutar Nacionalnog parka;
- 8) očuvanje biološke raznolikosti i pejzažne prepoznatljivosti;
- 9) očuvanje prirodnih vrijednosti.

Razvojne smjernice iz st. 2. ovog čl. detaljnije se razrađuju u Planu upravljanja koji se za Nacionalni park izrađuje i donosi sukladno Zakonu.

Članak 12.

Za ostvarenje razvojnih smjernica iz čl. 11. ovog Zakona kao prioriteta za koje će se u Planu upravljanja Nacionalnog parka sugerirati dodjeljivanje poticaja iz proračuna ili sufinanciranje utvrđuje se:

- 1) na području turizma:
 - za poboljšanje turističke infrastrukture u smislu gradnje i obnove kapaciteta prenočišta, objekata za rekreaciju, te za poboljšanje ugostiteljske ponude (prema smjernicama Prostornog plana PPO);
 - za potporu projektima lokalnih zajednica u području turizma;
 - za potporu projektima i programima turističkih društava/zajednica u području Nacionalnog parka;
 - za potporu projektima za predstavljanje i promidžbu Nacionalnog parka;
- 2) na području regionalne i lokalne infrastrukture:
 - izgradnje objekata regionalne ili lokalne infrastrukture na području vodoopskrbe i odvodnje otpadnih voda;
 - izgradnje lokalne prometne mreže;
 - izgradnje objekata ili uređaja za korištenje energije iz obnovljivih izvora za lokalne potrebe.

- 3) na području poljoprivrede:
 - za cjelovit razvoj ruralnih područja i obnovu sela;
 - za prostorno uređenje obnove sela;
 - za obnove i uređenje pašnjaka i travnjaka;
 - za poticanje gospodarenja koje je usmjereno na očuvanje biološke raznolikosti i pejzažne prepoznatljivosti;
 - za očuvanje autohtonih pasmina domaćih životinja i starih sorata voćaka;
 - za pripremu i prerađivanje poljoprivrednih proizvoda s ekološkom markicom i geografskim porijeklom;
 - za djelatnosti seoskog domaćinstva povezane s tradicionalnim običajima i ponudom tradicionalnih jela;
 - za razvoj turističke ponude na seoskim domaćinstvima;
- 4) na području prometa:
 - za uređivanje, usmjeravanje i ograničavanje cestovnog prometa u cilju poticanja korištenja prijevoza putnika sredstvima javnog prijevoza;
 - za korištenje alternativnih prevoznih sredstava unutar Nacionalnog parka;
- 5) na području kulturne baštine:
 - za održavanje kulturne baštine, posebice za održanje obilježja kulturnog pejzaža;
- 6) na području obrta:
 - za oživljavanje tradicijskih (starih/domaćih) obrta i razvoj okolišno prikladnih obrta;
- 7) na području biološke raznolikosti:
 - za ugovornu zaštitu;
 - za skrbništvo nad prirodnim vrijednostima;
 - za obnovu prirode i prirodnih vrijednosti;
- 8) na području očuvanja pejzaža:
 - za održavanje i očuvanje pejzažne tipologije;
 - za obnovu postojećih i gradnju novih objekata sukladno karakteristikama graditeljske baštine.

IV. UPRAVLJANJE NACIONALNIM PARKOM

Članak 13.

Za upravljanje Nacionalnim parkom osnovat će se Javno poduzeće Nacionalni park "Una". (u daljem tekstu: Javno poduzeće).

Javno poduzeće može se baviti i privrednom djelatnošću, koja je neposredno vezana za ostvarivanje osnovnih zadataka Javnog poduzeća s tim što vršenje privredne djelatnosti ne može biti na štetu osnovne djelatnosti Javnog poduzeća.

Osnivačka prava u Javnom poduzeću u ime Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija) vršit će Vlada Federacije.

Javno poduzeće iz st. 1. ovoga članka svoju djelatnost obavljat će kao javnu djelatnost.

Članak 14.

Javno poduzeće obavlja djelatnost zaštite, održavanja i promicanja Nacionalnog parka u cilju zaštite i očuvanja izvornosti prirode, osiguravanja neometanog odvijanja prirodnih procesa i održivog korištenja prirodnih dobara, te nadzire provođenje uvjeta i mjera zaštite prirode na području kojim upravlja.

Javno poduzeće obavlja kao javnu službu sljedeće poslove:

- 1) priprema prijedlog plana upravljanja;
- 2) priprema godišnje programe rada temeljem plana upravljanja, te skrbi za provedbu poslova iz godišnjeg plana;
- 3) priprema stručne podloge za izradu Prostornog plana Nacionalnog parka;
- 4) surađuje s lokalnim zajednicama u postizanju ciljeva zaštite i razvoja Nacionalnog parka;
- 5) prati i analizira stanje prirode i prirodnih vrijednosti te utjecaje na prirodu u području Nacionalnog parka;
- 6) sudjeluje u izradi stručnih podloga za uvjete zaštite prirode koji su u svezi sa zahvatima koji se planiraju u području Nacionalnog parka;
- 7) utvrđuje uvjete u postupku natječaja za obavljanje dopuštenih djelatnosti u Nacionalnom parku putem koncesija i koncesijskih dopuštenja;
- 8) izvodi mjere za zaštitu prirode u području Nacionalnog parka;
- 9) sklapa ugovore za zaštitu prirodnih vrijednosti u području Nacionalnog parka sukladno propisima o zaštiti prirode;
- 10) sklapa ugovore o skrbištvu nad prirodnim vrijednostima u području Nacionalnog parka sukladno propisima o zaštiti prirode;
- 11) izdaje suglasnosti vezane za provedbu mjera za koje je u planu upravljanja određeno da ih izdaje Javno poduzeće;
- 12) daje mišljenje za organizaciju priredbi za koje je prema propisu o javnom okupljanju potrebna suglasnost nadležnog upravnog tijela;
- 13) koordinira i priprema izvođenje istraživačkih poslova u svezi s Nacionalnim parkom;
- 14) skrbi za održavanje, obnovu i zaštitu prirodnih vrijednosti u području Nacionalnog parka;
- 15) skrbi za predstavljanje Nacionalnog parka;
- 16) stručno pomaže i savjetuje vlasnike i korisnike zemljišta u Nacionalnom parku;
- 17) osigurava dostupnost informacija o Nacionalnom parku;
- 18) planira i održava putove i oznake (signalizaciju), te drugu infrastrukturu koja je namijenjena obilasku Nacionalnog parka i za koju skrbi Javno poduzeće;
- 19) vodi posjetitelje po Nacionalnom parku;
- 20) priprema i izvodi obrazovne programe o značaju Nacionalnog parka, zaštiti prirodnih vrijednosti, očuvanju pejzažne prepoznatljivosti, kulturne baštine, očuvanju biološke raznolikosti i zaštiti okoliša u Nacionalnom parku;
- 21) upravlja s bazama podataka o Nacionalnom parku.

Temeljem javnih ovlasti Javno poduzeće izvodi neposredni nadzor u području Nacionalnog parka. Pored poslova iz prethodna dva stavka Javno poduzeće, također, obavlja sljedeće poslove:

- 22) izvodi istraživačke poslove u svezi s zaštićenim područjem;
- 23) surađuje s međunarodnim organizacijama sa područja zaštite prirode;
- 24) surađuje sa institucijama/poduzećima koja upravljaju zaštićenim područjima u državi Bosni i Hercegovini i u inozemstvu;

- 25) surađuje s organizacijama i institucijama nadležnim za zaštitu kulturne baštine u pripremi osnova za zaštitu kulturne baštine u području Nacionalnog parka;
- 26) upravlja s obnovljenim objektima kulturne baštine koja su upisana u registar kulturne baštine i spomenika kulture u području Nacionalnog parka, a koja su mu posebnim propisom povjerena na upravljanje;
- 27) prati stanje pejzažnih vrijednosti u području Nacionalnog parka;
- 28) izvodi druge poslove određene statutom Javnog poduzeća.

Pored poslova iz stava 1., 2., 3. i 4. ovog čl. Javnom poduzeću se, temeljem posebne odluke Vlade, kao privremena ili trajna zadaća može povjeriti priprema i vođenje poslova u svezi s državnim investiranjem u kapitalne objekte zaštite prirode u području Nacionalnog parka.

U slučajevima ugovaranja skrbništva nad prirodnim vrijednostima u Nacionalnom parku, bez obzira na propise o očuvanju prirode, pri izboru skrbnika prednost imaju pravne ili fizičke osobe koje imaju sjedište ili stalno prebivalište u Nacionalnom parku, uz uvjet da su za skrbništvo stručno osposobljene.

Članak 15.

Vlada Federacije BiH će odlučiti da se prirodne vrijednosti, nekretnine i stvari koje služe zaštiti prirode i upravljanju Nacionalnim parkom, a koje su u državnom vlasništvu u području Nacionalnog parka, daju na upravljanje Javnom poduzeću.

VI. PLAN UPRAVLJANJA NACIONALNIM PARKOM

Članak 16.

Nacionalnim parkom upravlja Javno poduzeće na osnovu Plana upravljanja.

Plan upravljanja se donosi sukladno odredbama ovog Zakona i za razdoblje od deset godina.

Plan upravljanja određuje razvojne smjernice, način izvođenja zaštite, korištenja i upravljanja Nacionalnim parkom, te konkretnije smjernice za zaštitu i očuvanje prirodnih vrijednosti zaštićenog područja, uz uvažavanje potreba lokalnog stanovništva.

Pravne i fizičke osobe koje obavljaju djelatnosti u Nacionalnom parku dužne su se pridržavati plana upravljanja.

Članak 17.

Javno poduzeće na osnovu Plana upravljanja za svaku godinu donosi godišnji program rada.

Programom rada se detaljnije određuju poslovi Javnog poduzeća, način stručne pomoći i savjetovanja lokalnog stanovništva pri obavljanju njihovih djelatnosti koje omogućuju održiv razvoj u području Nacionalnog parka.

Javno poduzeće je dužno godišnji program rada dostaviti na potvrđivanje Federalnom ministru okoliša i turizma (u daljem tekstu: ministar).

Članak 18.

Javno poduzeće je dužno svake dvije godine izvjestiti Vladu o provođenju plana upravljanja.

Nakon proteka razdoblja od pet godina analizira se provedba plana upravljanja i ostvareni rezultati, te se po potrebi obavlja revizija plana upravljanja na način i u postupku kako je to propisano za njegovo donošenje.

VII. FINANCIRANJE

Članak 19.

Za obavljanje djelatnosti Javno poduzeće dobiva sredstva:

- 1) iz proračuna Federacije;
- 2) od ulaznica, naknada za parkiranje i kampiranja;
- 3) od naknada za korištenje zaštićenog znaka Nacionalni park;
- 4) od prodaje suvenira, karata i dr.;
- 5) od financijskih sredstava dobivenih upravljanjem nekretninama i stvarima;
- 6) od sredstava iz sufinanciranih programa i projekata koji su sukladni s osnivanjem Nacionalnog parka;
- 7) od subvencija, donacija;
- 8) iz sredstava lokalnih, državnih i međunarodnih fondova i zaklada, ustanova i organizacija;
- 9) drugih izvora sukladno ovom Zakonu i posebnim propisima.

Javno poduzeće može, također, ostvarivati sredstva iz proračuna kantona i/ili općina sukladno njihovim programima u dijelu u kojem su oni sastavni dio plana upravljanja Nacionalnog parka.

Ostvarenom dobiti, sukladno s financijskim planom i planom upravljanja i godišnjim programom rada raspolaže Javno poduzeće.

Ostvarenu dobit Javno poduzeće je dužno namjeniti, sukladno godišnjem programu rada, za:

- 1) razvoj vlastite djelatnosti i otkup nekretnina, prvenstveno zemljišta u Nacionalnom parku;
- 2) za subvencije u provođenju razvojnih smjernica iz čl. 12. ovog Zakona;
- 3) za naknade vezane za ugovornu zaštitu i brigu nad prirodnim vrijednostima;
- 4) za okolišnu sanaciju objekata i degradiranog okoliša;
- 5) za izdavanje publikacija u svezi s parkom;
- 6) za druge djelatnosti sukladno s ciljevima i namjenom Nacionalnog parka.

VIII. PODACI

Članak 20.

Podatke koje koristi za obavljanje svoje djelatnosti Javno poduzeće osigurava vlastitim istraživanjima i od institucija koje su ovlaštene za skupljanje podataka.

Državni organi, javni zavodi, agencije i druge institucije i ustanove koje raspolažu javnim zbirkama podataka, dužne su podatke koji su javnom poduzeću potrebni za obavljanje poslova iz stava. 3. i 4. čl. 14. ovog Zakona proslijediti, pri čemu se osobni podaci štite sukladno zakonu.

Za prosljeđivanje podataka pravne osobe iz st. 2. ovog članka mogu Javnom poduzeću zaračunati samo neposredne materijalne troškove dostave.

Nacionalni park Una

IX. OGRANIČENJA U PRAVNOM PROMETU

Članak 21.

Pravni promet zemljišta i nekretnina u Nacionalnom parku vrši se sukladno članku 24. ovog Zakona. Ako vlasnik proda nekretninu u zaštićenom području, a nije postupio sukladno sa stavkom 1. ovog članka, Javno poduzeće ima pravo tužbom protiv prodavatelja i kupca zahtijevati poništenje ugovora o kupoprodaji u roku do devedeset dana od dana saznanja za sklapanje tog ugovora, ali najkasnije u roku od pet godina od dana sklapanja ugovora o kupoprodaji.

Članak 22.

Vlasništvo nad nekretninama u Nacionalnom parku može se sticati pod uvjetima propisanim ovim Zakonom i drugim zakonima.

Strane pravne ili fizičke osobe ne mogu sticati pravo vlasništva u Nacionalnom parku osim ako međunarodnim ugovorom nije drugačije određeno.

Članak 23.

Kada je to nužno radi provedbe zaštite i očuvanja zaštićenih prirodnih vrijednosti, smatra se da postoji interes Federacije za eksproprijaciju ili ograničenje vlasničkih i drugih stvarnih prava na nekretninama u Nacionalnom parku.

Postupak eksproprijacije prava vlasništva nekretnine provodi se sukladno posebnim propisom.

Članak 24.

Federacija dužna je na zahtjev vlasnika nekretnine u zaštićenom području za tržišnu cijenu otkupiti nekretninu ili ponuditi drugu jednako vrijednu nekretninu, koju radi ograničenja i zabrana iz ovoga Zakona nije moguće upotrebljavati za djelatnost za koju se upotrebljavala prije zaštite, ili se može upotrebljavati tek u neznatnoj mjeri.

Vlasnik nekretnine ima pravo ponuditi nekretninu na prodaju sukladno ovome članu u roku dvije godine od dana stupanja na snagu akta koji je prouzročio ograničenja i zabrane na nekretnini.

X. NADZOR

Članak 25.

Inspekcijski nadzor nad odredbama ovog Zakona, te propisa i uvjeta izdanih temeljem ovog Zakona vrši nadležni inspektorat.

Provedbu odredaba ovog Zakona te propisa i uvjeta izdanih temeljem ovog Zakona koji se odnose na djelokrug drugih ministarstava nadziru organi uprave nadležni za navedeni djelokrug.

Neposredni nadzor nad provedbom odredaba članaka 6., 7., 8. i 9. ovog Zakona obavljaju, pored nadležnih inspektora iz prethodnih stavaka 1. i 2. ovog članka također nadzornici Javnog poduzeća, koji su kao nadzornička služba zaštite prirode, organizirani pri Javnom poduzeću.

U izvršavanju neposrednog nadzora pri provođenju odredaba članaka 6., 7., 8. i 9. ovog Zakona dužne su surađivati i odgovarajuće službe javnih sektora (šumarstvo, lovstvo) koji u području NP „Una“ obavljaju dopuštene djelatnosti.

Provedbeni propis kojim se uređuje organizacija i način rada nadzorničke službe zaštite prirode donijeti će Javno poduzeće uz suglasnost Ministarstva.

XI. KAZNENE ODREDBE

Članak 26.

Novčanom kaznom od 5.000,00 do 15.000,000 KM kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

- prekrši zabranu utvrđenu propisom o proglašenju područja prirode zaštićenim;
- obavlja radnje koje su zabranjene odredbama ovog Zakona; protivno odredbama čl. 6.
- unosi nove vrste oprečno odredbama ovog Zakona (čl.6, st.2, točka 2.i 3.);
- ponovno unosi nestale životinje i biljke;
- ne obavijesti Ministarstvo o pronalasku minerala i fosila, i ne ponudi prodaju minerala i fosila, protivno odredbama čl. 8. st. 3. i st. 13.
- ne ponudi prodaju nekretnina unutar zaštićenog područja prvo Federaciji, temeljem prava preče kupnje, protivno odredbama čl. 24;
- ne osigura pristup zaštićenim područjima protivno odredbama čl. 10. Zakona.

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 50,00 do 3.000,00 KM.

Novčanom kaznom u iznosu od 20,00 KM do 1.500,00 KM kaznit će se za prekršaj fizička osoba koja izvrši radnje iz stavka 1. ovoga članka.

XII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 27.

Organ uprave nadležan za geodetske poslove izvest će u digitalnom katastarskom planu detaljan prikaz granica Nacionalnog parka u roku od godinu dana od stupanja na snagu ovog Zakona.

Detaljan prikaz granica iz prethodnog stavka izvest će se tako da se u slučaju da granica prolazi preko polovice površine parcele (katastarske čestice), kao granica Nacionalnog parka utvrdi unutarnja granica predmetne parcele.

Članak 28.

Nekretnine iz čl. 15. ovog Zakona Vlada će najkasnije u godinu dana od stupanja na snagu ovog zakona posebnom odlukom prenijeti na upravljanje Javnom poduzeću.

Ministar i korisnici nekretnina i zemljišta u Nacionalnom parku, koji su u državnom vlasništvu, najkasnije u roku od godinu dana od stupanja na snagu ovog Zakona sporazumom će utvrditi način gospodarenja s predmetnim nekretninama.

Članak 29.

Fizičke osobe koje su do stupanja na snagu ovog Zakona imale po posebnim zakonima pravo obavljanja djelatnosti i korištenja prirodnih vrijednosti i dobara u području Nacionalnog parka, isto pravo zadržavaju do uređenja njihovih prava po ovom zakonu, a postojeće aktivnosti mogu obavljati u opsegu, na način i pod uvjetima koji su određeni u propisu na osnovu kojih su ostvarili pravo obavljanja aktivnosti i korištenja prirodnih vrijednosti i dobara.

Pravne osobe koje su do stupanja na snagu ovog Zakona imale po posebnim zakonima pravo obavljanja djelatnosti i korištenja prirodnih vrijednosti i dobara u području Nacionalnog parka, isto pravo zadržavaju do uređenja njihovih prava po ovom zakonu, a postojeće aktivnosti mogu obavljati u opsegu, na način i pod uvjetima koji su određeni u propisu na osnovu kojih su ostvarili pravo obavljanja aktivnosti i korištenja prirodnih vrijednosti i dobara.

Prava iz stavka 1. ovog članka preciznije će odrediti po službenoj dužnosti Ministarstvo, u naknadno provedenom upravnom postupku kojim će se utvrditi koje se djelatnosti mogu obavljati u ili u području Nacionalnog parka.

Članak 30.

Vlada će u roku 30 dana od stupanja na snagu ovog Zakona donijeti odluku o osnivanju Javnog poduzeće iz čl. 13. ovog Zakona i osigurati u proračunu Federacije osnivački kapital u iznosu od 100.000 KM.

Članak 31.

Plan upravljanja Nacionalnim parkom će se donijeti u roku od najkasnije godine dana od stupanja na snagu ovog Zakona. Plan upravljanja Nacionalnim parkom donosi Vlada.

Članak 32.

Ministar će u roku od godinu dana od stupanja na snagu ovog Zakona donijeti provedbeni propis o načinu raspodjele subvencija iz čl. 19. st.1. točka 7. ovog Zakona.

Članak 33.

Ministar će u roku šest mjeseci od stupanja na snagu ovog Zakona donijeti provedbeni propis kojim će se detaljno urediti ovlasti, organizacija i način rada nadzorničke službe zaštite prirode iz čl. 25. st. 5. ovog Zakona.

Vlada će u roku od najkasnije šest mjeseci od stupanja na snagu ovog Zakona donijeti provedbeni propis kojim će se detaljno urediti sudjelovanje odgovarajućih službi sektora javnih djelatnosti u neposrednom nadzoru na području Nacionalnog parka iz čl. 25. ovog Zakona.

Članak 34.

Federalno ministarstvo okoliša i turizma će u roku od godinu dana od stupanja na snagu ovog Zakona na području Nacionalnog parka odrediti vodozaštitna područja/zone s uvjetima njihovog korištenja u smislu mjera zaštite, zabrana i ograničenja na tim područjima.

Članak 35.

Vlada će u roku od najkasnije godinu dana od stupanja na snagu ovog Zakona na području Nacionalnog parka odrediti lovna područja (lovišta) s uvjetima njihovog korištenja, vodeći računa da se

područje stroge i usmjerene zaštite s odgovarajućom sigurnosnom (tampon) zonom odredi kao ne lovno područje.

Članak 36.

Detaljne granice Nacionalnog parka "Una" bit će precizirane prostornim planom posebnih obilježja od značaja za Federaciju BiH.

Članak 37.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u «Službenim novinama Federacije BiH».